

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

11/8/2020

ΜΑΖΟΠΟΙΗΣΗ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΚΟΜΦΟΡΜΙΣΜΟΣ

Αποτελεί την πλήρη αφομοίωση του ατόμου από τη μάζα τόσο στον τρόπο σκέψης όσο και στη συμπεριφορά. Είναι αποτέλεσμα πλήρους ταύτισης χωρίς κριτική επεξεργασία. Έτσι, αφαιρείται η ιδιαιτερότητα και χάνεται η ατομική φυσιογνωμία. Είναι η συμμόρφωση και η υπακοή στους κανόνες τις ομάδας και του κοινωνικού περιβάλλοντος, ακόμα και αν αυτές βρίσκονται σε σύγκρουση με την ιδεολογία του και τις επιταγές της συνείδησής του.

ΑΙΤΙΕΣ

- Συχνά κυριαρχεί ο κοινωνικός κομφορμισμός δηλαδή η τάση του ανθρώπου να αφομοιώνεται πλήρως από τη μάζα, με σκοπό να γίνει κοινωνικά αποδεκτός και να ενταχθεί ομαλά σε μία ομάδα. Από φόβο κοινωνικής απόρριψης υποχωρεί η κριτική σκέψη και οδηγείται στο συμβιβασμό και στην παθητικότητα.
- Η μόδα προβάλλει συγκεκριμένα πρότυπα αισθητικής και οδηγεί στην ομοιομορφία στην εμφάνιση, τη συμπεριφορά, την ψυχαγωγία εξομοιώνοντας τα άτομα.
- Ο σύγχρονος χαρακτήρας της παγκοσμιοποίησης και η επικράτηση του μαζικού πολιτισμού επιφέρει την ισοπέδωση της πολιτιστικής ιδιαιτερότητας των λαών.
- Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, η έλλειψη παιδείας και κριτικής σκέψης ευνοεί τη μαζοποίηση. Η γνώση αντιμετωπίζεται χρησιμοθηρικά και προωθείται η αποστήθιση στοιχεία που υπονομεύουν την ικανότητα του ατόμου να αποτελεί ελεύθερη και αυτόνομη προσωπικότητα.
- Η τυποποίηση και η εξειδίκευση που επικρατεί στον τομέα της εργασίας με τη μηχανοποίηση και την αυτοματοποίηση τυποποιεί την ανθρώπινη σκέψη και περιορίζει την πρωτοβουλία.
- Η κοινωνική φύση του ανθρώπου και η έμφυτη τάση του να αισθάνεται μέλος μιας ομάδας, ακολουθώντας τους κανόνες τους ακόμα και αν αντικρούουν τα πιστεύω του, τον οδηγούν στην πλήρη ταύτιση με το κοινωνικά αποδεκτό πρότυπο.
- Η ανάγκη για έπαινο και αναγνώριση της προσωπικής αξίας του ανθρώπου σε συνδυασμό με τον φόβο της περιθωριοποίησης περιορίζει τη διάθεση αντίστασης με τις απόψεις των άλλων.
- Ο τεχνοκρατικός και χρησιμοθηρικός χαρακτήρας της σύγχρονης εκπαίδευσης αποθαρρύνει την πρωτοτυπία στη σκέψη, ισοπεδώνει την κριτική ικανότητα και εθίζει τον νέο στην παθητική αποδοχή των προβαλλόμενων προτύπων.
- Ο σύγχρονος τρόπος λειτουργίας της δημοκρατίας, όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται από απρόσιτα κέντρα εξουσίας, ενώ η πλειοψηφία τις αποδέχεται παθητικά.
- Το πρότυπα που προβάλλουν τα σύγχρονα μέσα μαζικής ενημέρωσης και η διαφήμιση με τη μαγεία του συνδυασμού κινούμενης εικόνας και ήχου αλλοτριώνει την ανθρώπινη συνείδηση και επιβάλλει συγκεκριμένα μαζικά θέματα.

- Η αστικοποίηση με τη μαζική συγκατοίκηση των ανθρώπων, την απροσωποποίηση και την ανωνυμία ευθύνεται για την απώλεια της ατομικής ιδιαιτερότητας.
- Η τεχνολογία και τα προϊόντα της αμβλύνουν την δημιουργικότητα και τη φαντασία και το άτομο χάνει την ατομικότητα του.
- Η δημαγωγία, ο λαϊκισμός, η πολιτική προπαγάνδα και ο μεσσιανισμός στον τομέα της πολιτικής οδηγούν στη δημιουργία οπαδών που λειτουργούν μαζικά. Επίσης, τα απολυταρχικά καθεστώτα επιβάλλουν την ομοιομορφία για να δαιμονίσουν την παραμονή τους στην εξουσία.
- Η κρίση των παραδοσιακών αξιών και η σύγχρονη ρευστότητα επιφέρουν την απώλεια της επαφής του ατόμου με την παράδοση του τόπου του και έτσι επέρχεται η ομοιομορφία.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

- Σε πνευματικό επίπεδο, αδρανοποιείται η κριτική σκέψη, αμβλύνεται η δημιουργικότητα και η φαντασία και το άτομο αποδυναμώνεται αφού χάνει την αυτονομία του.
- Υπάρχει κίνδυνος πολιτιστικής αλλοτρίωσης και απώλειας της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας των λαών. Έτσι, χάνεται η εθνική συνείδηση και ταυτότητα.
- Η μαζοποίηση δυσχεραίνει τη λειτουργία της δημοκρατίας, καταργώντας την ατομικότητα και την προσωπική ευθύνη ενώ χάνεται η κριτική σκέψη. Οι πολίτες γίνονται έρμαιο επιτηδίων πολιτικών.
- Αναπτύσσεται ο μιμητισμός, ενώ το άτομο αδυνατεί να διαμορφώσει το προσωπικό αισθητικό του κριτήριο και χάνει τη δυνατότητα αυτοέκφρασης.
- Στον τομέα του πολιτισμού και των τεχνών επικρατεί τυποποίηση και συρρικνώνεται η γνήσια πολιτιστική παραγωγή.
- Τα άτομα που κατευθύνονται από τη μαζοποίηση παρασύρονται από παθογενή κοινωνική συμπεριφορά, τη βία, το φανατισμό και την εγκληματικότητα.
- Οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων γίνονται επιφανειακές, τυπικές και ανούσιες.
- Το άτομο οδηγείται στην απώλεια της προσωπικής του ελευθερίας.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΜΑΖΟΠΟΙΗΣΗΣ

- Αναγκαίο είναι να διασφαλιστεί και να γίνει σεβαστή η πολιτισμική ιδιαιτερότητα κάθε λαού στον τομέα της γλώσσας και των παραδόσεων. Να προωθηθεί η πολυπολιτισμικότητα και η γνώση της εθνικής κληρονομιάς κάθε λαού.
- Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης έχουν χρέος να ενημερώνουν αντικειμενικά και αμερόληπτα προωθώντας την ανεκτικότητα και τη διαμόρφωση υπεύθυνης κοινής γνώμης.
- Η δημοκρατία να γίνει ουσιαστική και να ενισχυθεί η συμμετοχή των πολιτών στα κοινά περιορίζοντας έτσι τη χειραγώγηση του ατόμου.
- Η παιδεία είναι απαραίτητο να είναι ανθρωπιστική, ώστε να διαμορφώσει καλλιεργημένες και αυτόνομες προσωπικότητες ικανές να αντισταθούν στη μαζοποίηση. Να προωθεί την πνευματική καλλιέργεια, την κριτική σκέψη και

την αμφισβήτηση, ώστε να αποφευχθεί η ακρισία, ο δογματισμός και η χειραγώγηση.

- Το άτομο οφείλει να συμμετέχει ενεργά στα κοινά για να προωθήσει καινοτόμες και νεωτεριστικές λύσεις. Κρίνεται σκόπιμο να ανακτήσει την εσωτερική του ελευθερία που συνεπάγεται την αυτοδύναμη σκέψη και την αυτοεκτίμηση.
- Να επαναπροσδιοριστούν οι αξίες του σύγχρονου ανθρώπου και να απορριφθεί το ισοπεδωτικό καταναλωτικό πρότυπο. Να υιοθετηθούν ανθρωπιστικά ιδεώδη και αξίες και να αναπτυχθούν οι προσωπικές επιθυμίες και επιλογές.